

Han tog til Skt. Petersborg for at lære at komponere i de russiske romantikers ånd, men kastede sig senere over filmmusikken. Mød komponisten Nicklas Schmidt, der har lagt lydflade til den premiereaktuelle 3D-animationsfilm 'Ronald Barbaren'.

ORKESTERBRUS I BIOGRAF MØRKET

AF CHRISTINE CHRISTIANSEN

Egentlig var drømmen at leve af at komponere nye værker til symfoniorkestre, kor og kammerensembler. Men for 10 år siden blev den nu 35-årige klassiske komponist Nicklas Schmidt spurgt, om han ville skrive musik til en kortfilm. Tilbuddet kunne han ikke sige nej til, og siden kom arbejdet med soundtracks til at fylde mere og mere i hans karriere.

»Jeg har altid været optaget af at skrive musik til fortællinger eller visuelle flader, og i filmmusikken har jeg fundet nogle ting, som taler direkte til mig. Jeg når helt ind til de inderste følelser hos publikum. Samtidig rammer jeg mange flere mennesker, end jeg gør med mine klassiske kompositioner«, fortæller komponisten, der er uddannet i Sankt Petersborg og stadig komponerer partiturmusik på bestilling. For som han tilføjer:

»Filmmusikuniverset er en kreativ legeplads, hvor jeg føler mig som en fisk i vandet, men i det lange løb bliver jeg ikke stimuleret nok ved kun at arbejde med én slags musik«.

FRA KORTFILM TIL ANIMATION

Vi mødes en solvarm majdag i det studie, han lejer i en ejendom tæt på Langelinie. Han lægger her sidste hånd på lyd billedet til den danske 3D-animationsfilm 'Ronald Barbaren'. På en stor fjernsynsskærm følger vi hovedpersonen – den slappe dreng uden selvtillid ved navn Ronald – der som den eneste overlevende barbar må udkæmpe drabelige slag mod muskuløse, olieindsmurte orker for at forsvare sin slægts overlevelse i et muntert karikeret tegnefilmstil. Kendte danske skuespillere lægger stemmer til filmen, og kampstemningen understreges af pompøse symfoniske messingfanfarer og spektakulære slag-tøjseffekter. Lydene og tonerne til filmen foreviger komponisten på studiets computere og keyboards, efterhånden som ideerne opstår inde i hans hoved eller under fingrenes frie leg på tangenterne.

»Det er sjovere, jo mere musikken får lov at "snakke med" i filmen. Instruktørerne udarbejdede et stilistisk oplæg,

men inden for det fik jeg frie rammer. Heldigvis har instruktørerne været vildt begejstrede for det, jeg har leveret indtil nu«.

Held, netværk, talent og tilfældigheder gjorde, at Nicklas Schmidt fik fodden indenfor hos producenterne bag internationalt promoverede animationsfilm. Han kendte en af instruktørerne bag filmene 'Terkel i Knibe' og 'Rejsen til Saturn'.

»Han havde hørt mine ting og syntes om det, jeg lavede. Det var sådan, vores samarbejde opstod. Det er rart, når folk kommer til mig, for jeg er ikke selv den totalt udfarende type«, erkender komponisten.

NØDDEKNÆKKEREN OG VALKYRIEN

Han beskriver selv sin arbejdsform som både intuitiv og meget styret.

»Alt er flydende, og alt er muligt indenfor filmmusikken, men jeg bruger det håndværksmæssige grundlag, jeg har med i bagagen fra min klassiske komponistuddannelse. I Sankt Petersborg fik jeg en grundig skoling, som jeg udnytter i mit arbejde. Jeg tager afsæt i de gængse stilarter i filmmusikken, ligesom jeg ville gøre i en klassisk komposition. Det storladne hos Strauss og Mahler har altid fascineret mig, så jeg trækker på deres måde at behandle orkestret på. Vi skal fx indspille musikken til 'Ronald Barbaren' med hele seks horn«, fortæller han og fremhæver Prokofiev og alle filmkomponisters fader, John Williams, som andre inspirationskilder til filmmusikken.

'Ronald Barbaren' er en eventyrfilm. Der optræder fx en valkyrielignende skjoldmø, og en del af plottet handler om, at Ronald skal finde et legendarisk sværd.

»Så det lå lige for at tænke lyden af Wagner ind i billedet. I en scene er Ronals ædlere dele i stor fare igennem flere minutter. Her bruger jeg et udpluk af Tjajkovskijs 'Nøddeknekkeren'. Den slags musikalske jokes for de indviede har der også været plads til«, smiler komponisten.

Hans hovedudfordring ligger i at bevare overblikket, når detaljerne skal på plads. Her handler det om at skabe en forståelsesbro mellem de enkelte afsnit og billeder.

OM NICKLAS SCHMIDT

Født 1976 i Århus.

- 1998-2003 Studerede på Rimskij-Korsakov-konservatoriet i Skt. Petersborg.
- 2001 I Rusland vandt han førstepris i Musical Olympus Foundation's komponistkonkurrence.
- 2003 Hans tubakvartet 'The Day We Buried Vanya' vandt ham førstepris i British Council's komponistkonkurrence.
- 2009 Vandt pris ved tysk filmfestival for musikken til filmen 'Kamæleonernes Strand'.
- 2010 komponeret musik til animationsfilmen 'Den kæmpestore Bjørn'. – 2011 premiere på musikken til filmen 'Ronald Barbaren' i september.

»Jeg prøver at strømline lydbilledet, så det stilmæssigt fremstår homogent. Og instruktørerne fortæller mig, hvis noget stikker ud«.

ÉN PLUS ÉN STØRRE END TO

For Nicklas Schmidt er en del af glæden ved at skrive musik til det store lærred den synergi, der opstår mellem komponisten og de øvrige aktører.

»Jeg kommer som komponist med min specialviden og mine værktøjer og er med til at gøre helheden større, så én plus én bliver mere end to«, bemærker han, mens han skruer på knapperne på en computer og afspiller endnu stump af filmen.

En anden gulerod for komponisten er, at al musikken til filmen indspilles af et ægte symfoniorkester. Til hans forrige film, 'Den kæmpestore Bjørn', havde han DR

»Det har været en befrielse at kunne tage "drengerøvskasketten" på og lave svulstig orkestermusik med seks horn og fuldskrue-heroiske temaer, uden at kigge mig over skulderen«

SymfoniOrkestret med i studiet. Musikken til 'Ronald Barbaren' indspilles i et studie i Prag af tjekkiske musikere. Nicklas Schmidt nyder at arbejde sammen med de musikalske artsfæller i orkestrene, for i det daglige kan jobbet som filmkomponist blive ensomt, erkender han:

»Tidsmæssigt ligner min arbejdsdag alle andres. Forskellen er, at jeg sidder alene hjemme ved klaveret eller i mit studie langt det meste af tiden. Det er både hårdt og spændende. Og stressende, fordi jeg altid har en stram deadline. Nogle gange arbejder jeg bedre om natten, og jeg bestemmer ikke selv, hvornår idéerne kommer til mig. Men det handler tit om at sætte sig ned og gå i gang«, siger han og lyder vældig disciplineret, da han med et blink i øjet tilføjer:

»Man kan jo også blive for meget en flæbende kunstner«. ■

Nicklas Schmidt om de to seneste film, han har komponeret musik til

'DEN KÆMPESTORE BJØRN'

»Især arbejdet med filmens første del var interessant. Over en tredjedel inde i filmen ser vi for alvor bjørnen i al sin pragt. Indtil da har musikken en vigtig rolle som stemningsskaber og som katalysator for vores forventninger om, hvad vi skal opleve. Jeg er særlig glad for den musikalske opgave, der bestod i på én gang at beskrive det nordiske naturlandskab, en søskende jalousikonflikt og et skovmonster, som vi kun fornem-

mer tilstedeværelsen af. Der blev tidligt mellem instruktøren og mig taget en beslutning om, at der ikke skulle benyttes ledemotiver for filmens karakterer, og at musikken skulle handle om stemninger (primært skoven og forventningen om bjørnen) og om det indre liv hos de to børn. Lidt overordnet kan man sige, at det er en tilgang, der rimer på kunstmusik mere end på Hollywood«.

'RONAL BARBAREN'

»Særligt den afsluttende del har været en stor udfordring at løse. I action/eventyr-genren er der næsten altid et element af tilspidset håbløshed og intens spænding, der helst skal fastholde publikum. Dramaet lever næsten altid i dette spændingsfelt af uafklarethed og højspændt action.

I tilfældet 'Ronald Barbaren' er der en lang actionfyldt slutning med rigtig mange uventede drejninger og farefulde situationer, hvor der fra instruktørernes side er lagt op til massiv, tempofyldt, bombastisk væg-til-væg underlægningsmusik. Efter først i flere omgange at have fulgt opfordringen fra oplægget, måtte jeg sande, at det simpelt hen ikke fungerede med 10 minutters hektisk "ba-da-bum".

På det allermost håbløse sted prøvede jeg så endelig at trække al slagtpøj, messing og puls ud af musikken og pludselig lade strygterne alene træde i karakter. Musikken kan stemningsmæssigt sammenlignes med Tjajkovskijs

'Pathetique' eller de brusende, langsomme satser hos Mahler. Ved at skifte til en ultra-ekspressiv musik får man pludselig en helt anden dimension til billedsiden. Det er så også første gang i filmen, at musikken går "imod", hvad vi ser. Når lydsiden samtidig nedtones, og vi kun hører ekkoer af brag og stemmer, får det hele et drømmeagtigt skær. Håbløsheden synes pludselig endnu større og afgrunden dybere, og når den endelige løsning til sidst indtræffer, synes heltens (her slapsvansen Ronald) bedrift omend endnu større«.